

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องปัญหาภาษีที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการทางชายแดนด้านจังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาภาษีที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการส่งออกสินค้าทางชายแดนด้านจังหวัดเชียงราย

การศึกษานี้ทำโดยใช้แบบสอบถาม และศึกษาจากผู้ประกอบการส่งออกสินค้าทางชายแดนด้านจังหวัดเชียงราย และจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มในจังหวัดเชียงรายเฉพาะที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย จำนวน 60 ราย และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยค่าสถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยเลขคณิต

สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผู้ประกอบการจำนวน 60 ราย พบว่า มาจากห้างหุ้นส่วนจำกัด 31 ราย และบริษัทจำกัด 29 ราย โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย ร้อยละ 45 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 55 ส่วนใหญ่มีอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 48.33 รองลงมาคือ มีอายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 23.33 ดำรงตำแหน่งหุ้นส่วนผู้จัดการ และสมุหบัญชีหรือพนักงานบัญชี จำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 33.33 รองลงมาคือผู้จัดการ ร้อยละ 21.67 และกรรมการผู้จัดการ ร้อยละ 11.67 ตามลำดับ ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 55 และในปีที่ผ่านมามีรายได้จากการส่งออกสินค้า น้อยกว่า 2 ล้านบาท ร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ 2 – 4.9 ล้านบาท ร้อยละ 28.33 ซึ่งส่วนใหญ่ส่งออกสินค้าไปประเทศพม่า ร้อยละ 53.33 รองลงมาคือ ลาว ร้อยละ 25 และจีน ร้อยละ 21.67 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ปัญหาภาษีมูลค่าเพิ่ม

ปัญหาเกี่ยวกับฐานภาษีและความรับผิดชอบในการเสียภาษี

ผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถาม โดยรวมจะพบปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจากประเภทของกิจการและขนาดรายได้ พบว่า มีปัญหาที่คล้ายคลึงกัน คือ เรื่องของฐานภาษีในการส่งออก และอัตราภาษีที่จัดเก็บ (ร้อยละ 7) เป็นอัตราที่สูง ทำให้เกิดภาระแก่กิจการ และหากพิจารณาจากประเทศที่ทำการส่งออกสินค้า จะเห็นได้ว่า การส่งออกสินค้าไปประเทศพม่าและลาว จะพบปัญหาเดียวกัน คือ ในเรื่องของฐานภาษีในการส่งออก และอัตราภาษีที่จัดเก็บ (ร้อยละ 7) เป็นอัตราที่สูง ทำให้เกิดภาระแก่กิจการ แต่ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศจีน จะพบปัญหาเพิ่มขึ้นในเรื่องการใช้อัตราแลกเปลี่ยนในการคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทย ณ วันที่เกิดการขายสินค้า

ผู้ประกอบการระหว่างห้างหุ้นส่วนจำกัดและบริษัทจำกัด พบว่า ปัญหาในเรื่องอัตราภาษีที่จัดเก็บ (ร้อยละ 7) เป็นอัตราที่สูงทำให้เกิดภาระแก่กิจการ ปัญหาเรื่องฐานภาษีในการส่งออก และปัญหาเรื่องการใช้อัตราแลกเปลี่ยนในการคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทย ณ วันที่เกิดการขายสินค้า มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเหมือนกัน คือ ระดับปานกลาง ส่วนกรณีการรับเงินมัดจำค่าสินค้าล่วงหน้า จะต้องนำส่งยอดขายในเดือนภาษีที่ได้รับเงินมัดจำค่าสินค้า หรือเมื่อเกิดการส่งออกสินค้า โดยผ่านพิธีการศุลกากร พบว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย บริษัทจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ปัญหาเรื่องการโอนบัตรภาษีให้บุคคลอื่น พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเหมือนกัน คือ ระดับน้อย ส่วนปัญหาเรื่องการส่งสินค้าตัวอย่างให้ลูกค้าต่างประเทศ โดยทางไปรษณีย์ โดยมีได้ผ่านพิธีการศุลกากร ไม่มีการออกใบขนสินค้า ถือเป็น การขายสินค้าในราชอาณาจักร ห้างหุ้นส่วนจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย ส่วนบริษัทจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง

ปัญหาเรื่องอัตราภาษีที่จัดเก็บ (ร้อยละ 7) เป็นอัตราที่สูงทำให้เกิดภาระแก่กิจการ พบว่า ความแตกต่างของรายได้มีได้ทำให้ค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาแตกต่างกัน คือ ระดับปัญหาปานกลาง ปัญหาเรื่องฐานภาษีในการส่งออก พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 5 ล้านบาท และมีรายได้มากกว่า 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง แต่ผู้ประกอบการที่มีรายได้ 5 – 7.9 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามาก ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ 8 – 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย สำหรับปัญหาเรื่องการใช้อัตราแลกเปลี่ยนในการคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทย ณ วันที่เกิดการขายสินค้า พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 2 ล้านบาท และผู้ประกอบการที่มีรายได้มากกว่า 8 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยปัญหาระดับเดียวกัน คือ ปานกลาง ส่วน

ผู้ประกอบการที่มีรายได้ 2 – 4.9 ล้านบาท มีปัญหาแตกต่างออกไป โดยมีค่าเฉลี่ยปัญหาระดับน้อย และผู้ประกอบการที่มีรายได้ 5 – 7.9 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยปัญหาระดับมาก ส่วนปัญหาเรื่องการรับเงินมัดจำค่าสินค้าล่วงหน้า พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 5 ล้านบาท และ 8 – 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยปัญหาระดับปานกลาง ผู้ประกอบการที่มีรายได้ 5 – 7.9 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาหนัก และผู้ประกอบการที่มีรายได้มากกว่า 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย ปัญหาเรื่องการโอนบัตรภาษีให้บุคคลอื่น พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 2 ล้านบาท 5 – 7.9 ล้านบาท และมากกว่า 10 ล้านบาท มีระดับค่าเฉลี่ยเหมือนกัน คือ ปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ 2 – 4.9 ล้านบาท และ 8 – 10 ล้านบาท พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย สำหรับปัญหาการส่งสินค้าตัวอย่างให้ลูกค้าทางไปรษณีย์ โดยมีได้ผ่านพิธีการศุลกากร ไม่มีการออกใบขนสินค้า พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 5 ล้านบาท และมากกว่า 10 ล้านบาทมีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ 5 – 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเหมือนกัน คือ ปานกลาง

ผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามได้ทำการส่งออกสินค้าไปยัง 3 ประเทศ คือ ประเทศพม่า ลาว และจีน ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ปัญหาเรื่องอัตราภาษีที่จัดเก็บ (ร้อยละ 7) เป็นอัตราที่สูงทำให้เกิดภาระแก่กิจการ เรื่องฐานภาษีในการส่งออก เรื่องการใช้อัตราแลกเปลี่ยนในการคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทย ณ วันที่เกิดการขายสินค้า เรื่องการรับเงินมัดจำค่าสินค้าล่วงหน้า ไม่ว่าจะส่งออกสินค้าไปยังประเทศใด จะมีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเหมือนกัน คือ ปานกลาง สำหรับปัญหาเรื่องการโอนบัตรภาษีให้บุคคลอื่น พบว่า ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปยังประเทศพม่าและลาว มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย ส่วนผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศจีน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง และปัญหาเรื่องการส่งสินค้าตัวอย่างให้ลูกค้าต่างประเทศโดยทางไปรษณีย์ โดยมีได้ผ่านพิธีการศุลกากร พบว่า ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศพม่าและลาว มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย ส่วนผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศลาว มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาแตกต่างออกไป คือ ปานกลาง

ปัญหาเกี่ยวกับการจดทะเบียนและการยื่นแบบแสดงรายการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้ประกอบการพบปัญหามากเกี่ยวกับการจดทะเบียนและการยื่นแบบแสดงรายการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งเมื่อจำแนกตามประเภทของการจดทะเบียน รายได้และประเทศที่ส่งออกสินค้า พบว่า ปัญหาที่พบโดยส่วนใหญ่ คือ เรื่องการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มมีความล่าช้า และไม่ทราบว่าการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มสามารถยื่นด้วยแบบ ภ.พ.30 แล้ว ยังมีการขอคืน โดยใช้แบบ ค.10 และมีปัญหาน้อยในเรื่องของการจดทะเบียน แจ้งการเปลี่ยนแปลง และการยื่นแบบแสดงรายการได้ทันภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

เมื่อจำแนกตามประเภทของการจดทะเบียน พบว่าปัญหาในแต่ละเรื่องมีปัญหาแตกต่างกันออกไป โดยปัญหาในเรื่องเอกสารที่ใช้ประกอบการจดทะเบียนมีจำนวนมาก เรื่องการจดทะเบียนและแจ้งการเปลี่ยนแปลงเป็นผู้ประกอบการมีขั้นตอนยุ่งยาก เรื่องเอกสารการแสดงตนเป็นผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่ม (แบบ ภ.พ.20) ได้รับล่าช้า และเรื่องแบบฟอร์มแสดงรายการเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.30) มีความเข้าใจยาก จึงทำให้เกิดการกรอกแบบผิดพลาด พบว่ามีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเหมือนกัน คือ ปานกลาง ปัญหาเรื่องไม่สามารถจดทะเบียน แจ้งการเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียน ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้ทันภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด พบว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย สำหรับบริษัทจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ปัญหาเรื่องแบบฟอร์มในการจดทะเบียนต้องกรอกข้อมูล และเรื่องไม่ทราบว่าการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มสามารถยื่นด้วยแบบ ภ.พ. 30 แล้ว ยังมีการขอคืน โดยใช้แบบ ค.10 ห้างหุ้นส่วนจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ส่วนบริษัทจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามาก ปัญหาเรื่องการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มมีความล่าช้า พบว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเหมือนกันคือ มาก

หากจำแนกผู้ประกอบการตามขนาดของรายได้ ปรากฏว่า ปัญหาเรื่องเอกสารที่ใช้ในการประกอบการจดทะเบียนมีจำนวนมาก ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเดียวกัน คือ ปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้มากกว่า 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาสูง ส่วนปัญหาเรื่องไม่สามารถจดทะเบียน แจ้งการเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียน ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้ทันภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 2 ล้านบาท และ 8 - 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ 2 - 7.9 ล้านบาท และ มากกว่า 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ปัญหาเรื่องการจดทะเบียนและแจ้งการเปลี่ยนแปลงเป็นผู้ประกอบการมีขั้นตอนยุ่งยาก พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 8 ล้านบาท และมากกว่า 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้อยู่ระหว่าง 8 - 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหา

น้อย ปัญหาเรื่องเอกสารการแสดงตนเป็นผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่ม (แบบ ภ.พ.20) ได้รับความล่าช้า ปรากฏว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 5 ล้านบาท และมากกว่า 8 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเหมือนกัน คือ ปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ 5 – 7.9 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย สำหรับปัญหาเรื่องแบบฟอร์มในการจดทะเบียนต้องกรอกข้อมูลมาก พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 2 ล้านบาท และมากกว่า 5 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ 2 – 4.9 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาหนัก ปัญหาเรื่องการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มมีความล่าช้า พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเดียวกัน คือ มาก ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้มากกว่า 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ส่วนปัญหาเรื่องไม่ทราบว่าการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มสามารถยื่นด้วยแบบ ภ.พ.30 แล้ว ยังมีการขอคืนโดยใช้แบบ ค.10 ปรากฏว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 2 ล้านบาท และ 5 – 7.9 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาหนัก ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ 2 – 4.9 ล้านบาท และมากกว่า 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง และ ผู้ประกอบการที่มีรายได้ 5 – 7.9 ล้านบาท พบว่ามีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาแตกต่างออกไป คือ น้อย และปัญหาเรื่องแบบฟอร์มแสดงรายการเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.30) มีความเข้าใจยาก จึงทำให้เกิดการกรอกแบบผิดพลาด ปรากฏว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 2 ล้านบาท รายได้ 8 - 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย ผู้ประกอบการที่มีรายได้ 2 – 4.9 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาหนัก และผู้ประกอบการที่มีรายได้ 5 – 7.9 ล้านบาท และมากกว่า 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเหมือนกัน คือ ปานกลาง

เมื่อจำแนกผู้ประกอบการตามประเทศที่ทำการส่งออกสินค้า พบว่า ปัญหาในเรื่องเอกสารที่ใช้ในการประกอบการจดทะเบียนมีจำนวนมาก ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศพม่า ลาวและจีน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเหมือนกัน คือ ปานกลาง ปัญหาเรื่องไม่สามารถจดทะเบียนแจ้งการเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียน ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้ทันภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และเรื่องแบบฟอร์มแสดงรายการเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.30) มีความเข้าใจยาก จึงทำให้เกิดการกรอกแบบผิดพลาด ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศพม่า และจีน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเหมือนกัน คือ ปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศลาว มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย ปัญหาในเรื่องการจดทะเบียนและแจ้งการเปลี่ยนแปลงเป็นผู้ประกอบการมีขั้นตอนยุ่งยาก พบว่า ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศพม่า ลาว และจีน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาแตกต่างกันออกไป คือ ปานกลาง น้อย และมาก ตามลำดับ ปัญหาเรื่องเอกสารการแสดงตนเป็นผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่ม (แบบ ภ.พ.20) ได้รับความล่าช้า และเรื่องแบบฟอร์มในการจดทะเบียนต้องกรอกข้อมูลมาก พบว่า ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศ

พม่าและลาว มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าประเทศจีน พบว่ามีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามาก ปัญหาเรื่องการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มมีความล่าช้า ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าประเทศพม่า ลาว และจีน ประสบปัญหาแตกต่างกันออกไป คือ มาก ปานกลาง และมากที่สุด ตามลำดับ ส่วนปัญหาเรื่องไม่ทราบว่ากรขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มสามารถยื่นด้วยแบบ ภ.พ.30 แล้ว ยังมีการขอคืนโดยใช้แบบ ค.10 พบว่า ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศพม่า และจีน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเดียวกัน คือ มาก สำหรับผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศลาว มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย

ปัญหาใบกำกับภาษีและการจัดทำรายงาน

ผู้ประกอบการพบปัญหาเกี่ยวกับ ใบกำกับภาษี การจัดทำรายงาน ในเรื่อง การที่ผู้ขายไม่ยอมออกใบกำกับภาษีให้ หรือกรณีต้องการใบกำกับภาษีจะต้องจ่ายค่าสินค้าในจำนวนที่สูงขึ้น และปัญหาเรื่องการจัดทำรายงานสินค้าและวัตถุดิบมักไม่ตรงกับสินค้าที่มีอยู่จริง เนื่องจากใบกำกับภาษีและสินค้ามาไม่พร้อมกัน ซึ่งทั้งห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด รวมถึงขนาดรายได้ และประเทศที่ส่งออกสินค้า พบว่ามีปัญหาในเรื่องดังกล่าวข้างต้นมากที่สุด

เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดของแต่ละปัญหา โดยจำแนกตามประเภทของกิจการ ปรากฏว่า ปัญหาเรื่องการเขียนใบกำกับภาษีผิดต้องทำการยกเลิกฉบับที่เขียนผิด และออกฉบับใหม่แทน ทำให้เสียเวลา และปัญหาเรื่องผู้ขายไม่ยอมออกใบกำกับภาษีให้ หรือกรณีต้องการใบกำกับภาษี จะต้องจ่ายค่าสินค้าในจำนวนที่สูงขึ้น พบว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเดียวกัน คือ ปานกลาง ปัญหาเรื่องผู้ขายไม่ยอมออกใบแทนใบกำกับภาษีให้เพราะลำบากในการค้นหาสำเนาใบกำกับภาษี ปัญหาเรื่องไม่สามารถลงรายการค้าที่เกิดขึ้นได้ภายใน 3 วันทำการตามที่กฎหมายกำหนด และเรื่องการจัดทำรายงานสินค้าและวัตถุดิบ มักไม่ตรงกับสินค้าที่มีอยู่จริง (เนื่องจากใบกำกับภาษีและสินค้ามาไม่พร้อมกัน) พบว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง แต่บริษัทจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาสูงมาก ส่วนปัญหาเรื่องการนับระยะเวลาของการใช้สิทธินำใบกำกับภาษีซื้อไปใช้ได้ไม่เกินหกเดือน นับจากเดือนถัดจากที่ระบุไว้ในใบกำกับภาษี ทำให้ยุ่งยาก และเรื่องผู้ขายสินค้าไม่ยอมส่งมอบใบกำกับภาษีให้ ถ้ายังไม่ชำระเงินค่าสินค้า พบว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย สำหรับบริษัทจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง

หากจำแนกตามขนาดของรายได้ ปรากฏว่า ปัญหาเรื่องการเขียนใบกำกับภาษีผิดต้องทำการยกเลิกฉบับที่เขียนผิด และออกฉบับใหม่แทน ทำให้เสียเวลา ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 2 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ผู้ประกอบการที่มีรายได้ 2 - 7.9 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาสูงมาก และผู้ประกอบการที่มีรายได้ 8 ล้านบาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย

ปัญหาเรื่องผู้ขายไม่ยอมออกใบแทนใบกำกับภาษีให้ เพราะลำบากในการค้นหาสำเนาใบกำกับภาษี และเรื่องผู้ขายไม่ยอมออกใบกำกับภาษีให้ หรือกรณีต้องการใบกำกับภาษี จะต้องจ่ายค่าสินค้าในจำนวนที่สูงขึ้น พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 2 ล้านบาท และมีรายได้ 8 ล้านบาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ 2 – 7.9 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาหนัก ปัญหาเรื่องการนับระยะเวลาของการใช้สิทธินำใบกำกับภาษีซื้อไปใช้ได้ไม่เกินหกเดือน นับจากเดือนถัดจากที่ระบุไว้ในใบกำกับภาษี ทำให้ยุ่งยาก พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 5 ล้านบาท และ 8 ล้านบาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ 5 – 7.9 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาที่แตกต่างออกไป คือ มาก สำหรับปัญหาเรื่องผู้ขายสินค้าไม่ยอมส่งมอบใบกำกับภาษีให้ ถ้ายังไม่ชำระเงินค่าสินค้า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้มากกว่า 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย ส่วนปัญหาเรื่องไม่สามารถลงรายการค้าที่เกิดขึ้นได้ภายใน 3 วันทำการ ตามที่กฎหมายกำหนด พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 2 ล้านบาท และ 5 ล้านบาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ 2 – 4.9 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาหนัก และปัญหาเรื่องการจัดทำรายงานสินค้าและวัตถุดิบ มักไม่ตรงกับสินค้าที่มีอยู่จริง (เนื่องจากใบกำกับภาษีและสินค้ามาไม่พร้อมกัน) พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาหนัก ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้มากกว่า 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาแตกต่างออกไป คือ น้อย

หากพิจารณาถึงปัญหาใบกำกับภาษี การจัดทำรายงาน โดยจำแนกตามประเทศที่ส่งออกสินค้า จะพบว่า มีระดับปัญหาแตกต่างกันดังนี้ ปัญหาเรื่องการเขียนใบกำกับภาษีผิดต้องทำการยกเลิกฉบับที่เขียนผิด และออกฉบับใหม่แทน ทำให้เสียเวลา และเรื่องไม่สามารถลงรายการค้าที่เกิดขึ้นได้ภายใน 3 วันทำการ ตามที่กฎหมายกำหนด พบว่า ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศพม่า ลาว และจีน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาแตกต่างกันออกไป คือ ปานกลาง น้อย และมาก ตามลำดับ ส่วนปัญหาเรื่องผู้ขายไม่ยอมออกใบแทนใบกำกับภาษีให้ เพราะลำบากในการค้นหาสำเนาใบกำกับภาษี ปรากฏว่า ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศพม่าและลาว มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเหมือนกัน คือ ปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการที่ส่งออกไปประเทศจีน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาหนัก ปัญหาเรื่องการนับระยะเวลาของการใช้สิทธินำใบกำกับภาษีซื้อไปใช้ได้ไม่เกินหกเดือน นับจากเดือนถัดจากที่ระบุไว้ในใบกำกับภาษี ทำให้ยุ่งยาก พบว่า ไม่ว่าผู้ประกอบการจะส่งออกสินค้าไปประเทศใด ก็จะมีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย ปัญหาเรื่องผู้ขายไม่ยอมออกใบกำกับภาษีให้ หรือกรณีต้องการใบกำกับภาษี จะต้องจ่ายค่าสินค้าในจำนวนที่สูงขึ้น ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศพม่า ลาว และจีน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาแตกต่างกันไป คือ ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด สำหรับปัญหา

เรื่องผู้ขายสินค้าไม่ยอมส่งมอบใบกำกับภาษีให้ ถ้ายังไม่ชำระเงินค่าสินค้า พบว่า ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศพม่า มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศลาวและจีน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาในเรื่องนี้ระดับน้อย และปัญหาเรื่องการจัดทำรายงานสินค้าและวัตถุดิบ มักไม่ตรงกับสินค้าที่มีอยู่จริง (เนื่องจากใบกำกับภาษีและสินค้ามาไม่พร้อมกัน) พบว่า ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศพม่าและจีน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเหมือนกันคือ มาก ส่วนผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศลาว กลับมีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง

ส่วนที่ 3 ปัญหาภาษีเงินได้นิติบุคคล

ปัญหาเกี่ยวกับแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล (ภ.ง.ด.51 ภ.ง.ด.50)

ผู้ตอบแบบสอบถามพบปัญหาเกี่ยวกับแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคลในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามประเภทของกิจการ รายได้ และประเทศที่ส่งออกสินค้าแล้ว พบว่า มีปัญหาในเรื่องเดียวกัน คือ แบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลต้องกรอกข้อมูลมาก มีความซับซ้อน เข้าใจยาก ทำให้เกิดการผิดพลาดได้ง่าย

เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาโดยจำแนกตามประเภทของกิจการ ปรากฏว่า ปัญหาเรื่องไม่สามารถยื่นแบบแสดงรายการได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนด ห้างหุ้นส่วนจำกัดและบริษัทจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเดียวกัน คือ น้อย ส่วนปัญหาเรื่องแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลต้องกรอกข้อมูลมาก มีความซับซ้อน เข้าใจยาก ทำให้เกิดการผิดพลาดได้ง่าย ก็มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเหมือนกัน คือ ระดับปานกลาง

หากจำแนกตามขนาดของรายได้ ปรากฏว่า ปัญหาเรื่องไม่สามารถยื่นแบบแสดงรายการได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 2 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ 2 – 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย และผู้ประกอบการที่มีรายได้มากกว่า 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อยที่สุด ในเรื่องนี้สำหรับปัญหาเรื่องแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลต้องกรอกข้อมูลมาก มีความซับซ้อน เข้าใจยาก ทำให้เกิดการผิดพลาดได้ง่าย พบว่า ขนาดของรายได้ไม่ทำให้ค่าเฉลี่ยระดับปัญหาแตกต่างกัน โดยมีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง

เมื่อพิจารณาจากการจำแนกตามประเทศที่ส่งออก จะพบว่า ปัญหาเรื่องไม่สามารถยื่นแบบแสดงรายการได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศพม่า ลาว และจีน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาที่เหมือนกัน คือ น้อย ส่วนปัญหาเรื่องแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลต้องกรอกข้อมูลมาก มีความซับซ้อน เข้าใจยาก ทำให้เกิดการ

ผิดพลาดได้ง่าย พบว่า ไม่ว่าจะส่งออกไปประเทศใด ก็มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเหมือนกัน คือ ปานกลาง

ปัญหาเกี่ยวกับการคำนวณรายได้ และรายจ่าย

ผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมจะพบปัญหาเกี่ยวกับการคำนวณรายได้ และรายจ่ายในระดับมาก ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ รายจ่ายที่กิจการได้ง่ายไปจริง แต่ไม่สามารถพิสูจน์ผู้รับได้ เนื่องจากไม่มีหลักฐานการรับเงินจากผู้รับ ในทุกประเภทกิจการ

เมื่อจำแนกแต่ละปัญหาโดยใช้ประเภทของกิจการ ปรากฏว่า ปัญหาเรื่องการคำนวณค่าเสื่อมราคา ทั้งห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเหมือนกัน คือ ปานกลาง ปัญหาเรื่องการที่กิจการให้กรรมการผู้เป็นหุ้นส่วนหรือพนักงานในกิจการกู้ยืมเงิน โดยไม่คิดดอกเบี้ย ปัญหาเรื่องการคำนวณเงินตรา ทรัพย์สินหรือหนี้สินซึ่งมีค่าหรือราคาเป็นเงินตราต่างประเทศที่เหลืออยู่ในวันสุดท้ายของระยะเวลาบัญชี ปัญหาเรื่องการคำนวณราคาสินค้าคงเหลือ ปัญหาเรื่องการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ ปัญหาเรื่องการวิเคราะห์รายจ่ายที่มีลักษณะเป็นการลงทุนกับรายจ่ายที่เป็นการซ่อมแซม ปัญหาเรื่องเบี้ยปรับและหรือเงินเพิ่มภาษีอากร ค่าปรับอาญา ภาษีเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ปัญหาเรื่องรายจ่ายที่กิจการกำหนดจ่ายจากผลกำไรที่ได้เมื่อสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชี ห้างหุ้นส่วนจำกัดมีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง บริษัทจำกัดมีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามาก ปัญหาเรื่องรายจ่ายค่าบริจาดการกุศลสาธารณะ พบว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย และบริษัทจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ส่วนปัญหาเรื่องรายจ่ายที่กิจการได้ง่ายไปจริง แต่ไม่สามารถพิสูจน์ผู้รับได้ เนื่องจากไม่มีหลักฐานการรับเงินจากผู้รับ ผู้ประกอบการประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัดและบริษัทจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเหมือนกัน คือ มาก

เมื่อพิจารณาปัญหาจากขนาดของรายได้ ปรากฏว่า ปัญหาเรื่องการคำนวณค่าเสื่อมราคา และเรื่องการที่กิจการให้กรรมการผู้เป็นหุ้นส่วนหรือพนักงานในกิจการกู้ยืมเงิน โดยไม่คิดดอกเบี้ย พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 2 ล้านบาท และผู้ประกอบการที่มี 8 ล้านบาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ 2 – 7.9 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามาก ปัญหาเรื่องการคำนวณเงินตรา ทรัพย์สินหรือหนี้สินซึ่งมีค่าหรือราคาเป็นเงินตราต่างประเทศที่เหลืออยู่ในวันสุดท้ายของระยะเวลาบัญชี พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 2 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ 2 – 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามาก และผู้ประกอบการที่มีรายได้มากกว่า 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย ปัญหาเรื่องการคำนวณราคาสินค้าคงเหลือ พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 5 ล้านบาท มีมีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ผู้ประกอบการที่มีรายได้ 5 – 7.9 ล้านบาท และ มากกว่า 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ย

ระดับปัญหามาก ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ 8 – 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย ปัญหาเรื่องการจัดจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 5 ล้านบาท และ 8 ล้านบาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ 5 – 7.9 ล้านบาท กลับมีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาแตกต่างออกไป คือ มากที่สุด ปัญหาเรื่องรายจ่ายค่าบริหารจัดการบุคคลสาธารณะ พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 5 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ 5 – 7.9 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาสูง และผู้ประกอบการที่มีรายได้ 8 ล้านบาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย สำหรับปัญหาเรื่องการจัดจำหน่ายที่มีลักษณะเป็นการลงทุน กับรายจ่ายที่เป็นค่าธรรมเนียม พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 5 ล้านบาท และ 8 ล้านบาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ 5 – 7.9 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาสูง ปัญหาเรื่องเบี้ยปรับและหรือเงินเพิ่มภาษีอากร ค่าปรับอาญา ภาษีเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 8 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาสูง และผู้ประกอบการที่มีรายได้ 8 ล้านบาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ปัญหาเรื่องรายจ่ายที่กิจการได้จ่ายไปจริง แต่ไม่สามารถพิสูจน์ผู้รับได้ เนื่องจากไม่มีหลักฐานการรับเงินจากผู้รับ พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาสูง ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้มากกว่า 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาสูง ปัญหาเรื่องรายจ่ายที่กิจการกำหนดจ่ายจากผลกำไรที่ได้เมื่อสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชี พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 2 ล้านบาท และ 5 – 7.9 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาสูง ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ 2 – 4.9 ล้านบาท และ 8 ล้านบาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง

หากจำแนกระดับปัญหาโดยใช้ประเทศที่ส่งออกสินค้า ปรากฏว่า ปัญหาเรื่องการจัดจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ เรื่องการให้กรรมการผู้เป็นหุ้นส่วนหรือพนักงานในกิจการกู้ยืมเงินโดยไม่คิดดอกเบี้ย เรื่องการคำนวณเงินตรา ทรัพย์สินหรือหนี้สินซึ่งมีค่าหรือราคาเป็นเงินตราต่างประเทศที่เหลืออยู่ในวันสุดท้ายของระยะเวลาบัญชี เรื่องการคำนวณราคาสินค้าคงเหลือ เรื่องการจัดจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ เรื่องการวิเคราะห์รายจ่ายที่มีลักษณะเป็นการลงทุน กับรายจ่ายที่เป็นค่าธรรมเนียม ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้ากับประเทศพม่าและลาว มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศจีน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาสูง ปัญหาเรื่องรายจ่ายค่าบริหารจัดการบุคคลสาธารณะ ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศพม่าและจีน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง และผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศลาว มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาแตกต่างออกไป คือ น้อย ปัญหาเรื่องเบี้ยปรับและหรือเงินเพิ่มภาษีอากร ค่าปรับอาญา ภาษีเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล และเรื่องรายจ่ายที่กิจการได้จ่ายไปจริง แต่ไม่สามารถพิสูจน์ผู้รับได้ เนื่องจากไม่มีหลักฐานการรับเงินจากผู้รับ พบว่า ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศ

พม่าและลาว มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาที่เหมือนกัน คือ มาก ส่วนผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศจีน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามากที่สุด สำหรับปัญหาเรื่องรายจ่ายที่กิจการกำหนดจ่ายจากผลกำไรที่ได้เมื่อสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชี พบว่า ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศพม่าและจีน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามาก ส่วนผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศลาว มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง

ส่วนที่ 4 ปัญหาภาษีอากรทั่ว ๆ ไป

ผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมแล้ว พบปัญหาภาษีอากรทั่ว ๆ ไป ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบบ่อยมาก อีกทั้งยังมีการประชาสัมพันธ์น้อยและช้า เกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรที่มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง จึงทำให้นักกลางของกิจการไม่เข้าใจในข้อกำหนดและวิธีปฏิบัติ หากจำแนกระดับปัญหาตามประเภทของกิจการ ขนาดของรายได้ และประเทศที่ส่งออกสินค้า มีรายละเอียดดังนี้

จำแนกปัญหาตามประเภทของกิจการ ปรากฏว่า ปัญหาเรื่องบุคลากรของกิจการขาดการฝึกอบรม ปัญหาเรื่องบุคลากรของกิจการไม่เข้าใจในข้อกำหนดภาษีอากรและวิธีปฏิบัติ ปัญหาเรื่องกิจการขาดผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษีที่ให้คำแนะนำ ปัญหาเรื่องมีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบบ่อยมาก และปัญหาเรื่องการประชาสัมพันธ์น้อยและช้า เกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรที่มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พบว่า ผู้ประกอบการทั้งห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเหมือนกัน คือ ระดับมาก ส่วนปัญหาเรื่องกิจการมีบุคลากรไม่เพียงพอ และเรื่องเจ้าหน้าที่สรรพากรไม่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาษีอากรได้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ปัญหาเรื่องคำพูด กริยา มารยาทของเจ้าหน้าที่สรรพากรต่อผู้ประกอบการที่มาติดต่อ พบว่า ทั้งห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อยในเรื่องนี้ ส่วนปัญหาเรื่องกิจการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรใหม่ ๆ ล่าช้า ผู้ประกอบการประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการประเภทบริษัทจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามาก สำหรับปัญหาเรื่องกิจการขาดเทคโนโลยีที่จะช่วยในการจัดทำรายงาน เช่น คอมพิวเตอร์ เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว เรื่องการปฏิบัติงานซ้ำของเจ้าหน้าที่สรรพากรในการรับแบบเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เรื่องการให้บริการหรือการอำนวยความสะดวกในการเสียภาษีของเจ้าหน้าที่สรรพากรมีความล่าช้า และเรื่องความยากง่ายในการโทรศัพท์เข้ามาติดต่อเกี่ยวกับภาษีอากรกับหน่วยงานสรรพากร พบว่า ผู้ประกอบการประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย ส่วนผู้ประกอบการประเภทบริษัทจำกัด มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง

หากจำแนกตามขนาดของรายได้ ปรากฏว่า ปัญหาเรื่องบุคลากรของกิจการขาดการฝึกอบรม และเรื่องบุคลากรของกิจการไม่เข้าใจในข้อกำหนดหมายภาษีอากรและวิธีปฏิบัติ พบว่าขนาดของรายได้ไม่ทำให้ผู้ประกอบการมีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาแตกต่างกัน โดยมีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามาก ปัญหาเรื่องกิจการมีบุคลากรไม่เพียงพอ ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 2 ล้านบาท รายได้ 5 – 7.9 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ผู้ประกอบการที่มีรายได้ 2 – 4.9 ล้านบาท และ 8 – 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้มากกว่า 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามาก ปัญหาเรื่องกิจการขาดผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษีที่ให้คำแนะนำ พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 8 ล้านบาท และมากกว่า 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาที่เหมือนกัน คือ มาก ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ 8 – 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ปัญหาเรื่องกิจการขาดเทคโนโลยีที่จะช่วยในการจัดทำรายงาน เช่น คอมพิวเตอร์ เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 8 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ 8 ล้านบาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย ปัญหาเรื่องกิจการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรใหม่ ๆ ล่าสุด พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 5 ล้านบาท และ 8 – 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามาก ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ 5 – 7.9 ล้านบาท และ มากกว่า 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ปัญหาเรื่องมีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบบ่อยมาก พบว่า ขนาดรายได้ของผู้ประกอบการไม่ทำให้ค่าเฉลี่ยระดับปัญหาแตกต่างกันมากนัก ซึ่งส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามาก จะมีเพียงผู้ประกอบการที่มีรายได้ 2 – 4.9 ล้านบาท เท่านั้น ที่มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาแตกต่างออกไป คือ ระดับมากที่สุด ปัญหาเรื่องการประชุมสัมมนา และเข้า เกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรที่มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 2 ล้านบาท และมีรายได้ 8 ล้านบาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามาก ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ 2 – 4.9 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามากที่สุด และผู้ประกอบการที่มีรายได้ 5 – 7.9 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ปัญหาเรื่องการปฏิบัติงานซ้ำของเจ้าหน้าที่สรรพากรในการรับแบบเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 5 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ตั้งแต่ 5 ล้านบาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย ปัญหาเรื่องเจ้าหน้าที่สรรพากรไม่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาษีอากรได้อย่างชัดเจน พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 8 ล้านบาท และมากกว่า 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ผู้ประกอบการที่มีรายได้ 8 – 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย ปัญหาเรื่องการให้บริการหรือการอำนวยความสะดวกในการเสียภาษีของเจ้าหน้าที่สรรพากรมีความล่าช้า พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 5 ล้านบาทมีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ตั้งแต่ 5 ล้านบาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย ปัญหาเรื่องคำพูด คริยา มารยาทของ

เจ้าหน้าที่สรรพากรต่อผู้ประกอบการที่มาติดต่อ ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 2 ล้านบาท และมีรายได้ 5 – 7.9 ล้านบาท พบว่า จะมีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ 2 – 4.9 ล้านบาท และ มากกว่า 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง สำหรับผู้ประกอบการที่มีรายได้ 8 – 10 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อยที่สุด ปัญหาเรื่องความยากง่ายในการโทรศัพท์เข้ามาติดต่อเกี่ยวกับภาษีอากรกับหน่วยงานสรรพากร พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่า 2 ล้านบาท และ 5 ล้านบาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ 2 – 5 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง

หากจำแนกระดับปัญหาตามประเทศที่ส่งออกสินค้า ปรากฏว่า ปัญหาเรื่องบุคลากรของกิจการขาดการฝึกอบรม ปัญหาเรื่องบุคลากรของกิจการไม่เข้าใจในข้อกำหนดภาษีอากรและวิธีปฏิบัติ ปัญหาเรื่องกิจการขาดผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษีที่ให้คำแนะนำ ไม่ว่าจะส่งออกสินค้าไปประเทศใด ก็มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาที่เหมือนกัน คือ ระดับมาก ปัญหาเรื่องกิจการมีบุคลากรไม่เพียงพอ ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศพม่า ลาว และจีน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ปัญหาเรื่องกิจการขาดเทคโนโลยีที่จะช่วยในการจัดทำรายงาน เช่น คอมพิวเตอร์ เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศพม่าและลาว มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย ส่วนผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศจีน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามาก ปัญหาเรื่องกิจการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรใหม่ ๆ ล่าช้า พบว่า ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปยังประเทศพม่า และจีน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามาก ส่วนผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศลาว มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ปัญหาเรื่องมีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบบ่อย พบว่า ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศพม่าและลาว มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามาก ส่วนผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศจีน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามากที่สุดในเรื่องนี้ ปัญหาเรื่องการประชาสัมพันธ์น้อยและช้า เกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรที่มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พบว่า ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศพม่า ลาว และจีน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาแตกต่างกันออกไป คือ มาก ปานกลาง และมากที่สุด ตามลำดับ ส่วนปัญหาเรื่องการปฏิบัติงานซ้ำของเจ้าหน้าที่สรรพากรในการรับแบบเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม พบว่า ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศพม่า มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ส่วนประเทศลาว มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อยที่สุด และจีน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามาก ปัญหาเรื่องเจ้าหน้าที่สรรพากรไม่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาษีอากรได้อย่างชัดเจน พบว่า ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศพม่า ลาว และจีน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาแตกต่างกัน คือ ปานกลาง น้อย และมาก ตามลำดับ สำหรับปัญหาเรื่องการให้บริการหรือการอำนวยความสะดวกในการเสียภาษีของเจ้าหน้าที่สรรพากรมีความล่าช้า เรื่องคำพูด กริยา มารยาทของเจ้าหน้าที่สรรพากรต่อผู้ประกอบการที่มาติดต่อ และเรื่องความยากง่ายในการโทรศัพท์เข้ามาติดต่อ

เกี่ยวกับภาษีอากรกับหน่วยงานสรรพากร พบว่า ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศพม่าและจีน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปประเทศลาว มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อยที่สุด

อภิปรายผล

1. ปัญหาเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีปัญหาสูงสุดในเรื่อง การขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มมีความล่าช้า และ ปัญหาในเรื่อง ฐานภาษีในการส่งออก ปัญหาที่พบน้อย คือ การจดทะเบียนแจ้งการเปลี่ยนแปลง และการยื่นแบบแสดง รายการภาษีมูลค่าเพิ่มได้ทันภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ นภา นิตินักปราชญ์ (2541) ที่ว่า ผู้ประกอบการส่งออกมีความรู้ ความเข้าใจสูงสุดในด้านการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และมีความรู้ความเข้าใจต่ำสุดในด้านฐานภาษี และความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม หากผู้ประกอบการส่งออกมีความรู้ความเข้าใจในด้านฐานภาษี และความรับผิดชอบในการเสียภาษีไม่ดีพอ ก็จะทำให้เกิดปัญหา และส่งผลให้การขอคืนเงินภาษี มูลค่าเพิ่มต้องล่าช้า หรือคืนเงินได้น้อยลง

2. ปัญหาเกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคล

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาสูงสุดในเรื่อง รายจ่ายที่กิจการได้จ่ายไปจริง แต่ไม่สามารถพิสูจน์ผู้รับได้ เนื่องจากไม่มีหลักฐานการรับเงินจากผู้รับ ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนันต์ บุญประเทือง (2538) ที่ว่า ปัญหาที่ตรวจพบมากที่สุดในการออกหมายเรียกปี 2536 ได้แก่ ปัญหากรณีรายจ่ายที่พิสูจน์ไม่ได้ว่าใครเป็นผู้รับ ซึ่งต้องห้ามในการคำนวณกำไรสุทธิ เมื่อพิจารณาถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาก็คือ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษียังไม่อยู่ในเกณฑ์ที่ดีพอ

3. ปัญหาเกี่ยวกับภาษีอากรทั่วไป

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปัญหาสูงสุดในเรื่อง มีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบบ่อย และ บุคลากรของกิจการไม่เข้าใจในข้อกฎหมายภาษีอากร และวิธีปฏิบัติ ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภรณ์ วรรณประทีป (2543) ที่ว่า จังหวัดเชียงราย เป็นจังหวัดชายแดน จึงทำให้ผู้ประกอบการมีโอกาสในการขายส่งออก แต่ผู้ประกอบการยังมีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตามกฎหมายค่อนข้างน้อยมาก ดังนั้น จึงทำให้เกิดปัญหาในด้านต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาค้างนี้ พบว่า หากไม่ต้องการให้เกิดปัญหาภาษีในด้านต่าง ๆ จะต้องมีการแก้ไขในเรื่องต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

ในการประกอบกิจการส่งออกสินค้า ผู้ประกอบการจะสามารถต่อสู้กับคู่แข่งจันรายอื่น ๆ ได้ เมื่อผู้ประกอบการได้รับคืนภาษีมูลค่าเพิ่มจากการซื้อสินค้าเพื่อส่งออก ดังนั้นผู้ประกอบการจะต้องจัดเตรียมเอกสารในการส่งออกให้สมบูรณ์พร้อมที่จะให้เจ้าหน้าที่สรรพากรเข้าตรวจสอบ เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบได้ง่าย และรวดเร็ว จึงจะทำให้การคืนเงินภาษีมูลค่าเพิ่มมีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

2. ปัญหาเกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคล

กิจการโดยส่วนใหญ่ประสบปัญหาในเรื่องรายจ่ายที่กิจการได้จ่ายไปจริง แต่ไม่สามารถพิสูจน์ผู้รับได้ เนื่องจากไม่มีหลักฐานการรับเงินจากผู้รับ ดังนั้น ผู้ประกอบการควรที่จะจัดทำใบสำคัญรับเงินขึ้น เพื่อให้ผู้รับเงินลงลายมือชื่อไว้ในใบสำคัญรับเงิน พร้อมกันนั้น กิจการจะต้องสำเนาภาพถ่ายบัตรประชาชนของผู้รับเงินไว้ด้วย เพื่อเป็นการพิสูจน์การจ่ายเงินของกิจการแก่เจ้าหน้าที่สรรพากร

3. ปัญหาเกี่ยวกับภาษีอากรทั่วไป

ด้านกรมสรรพากร

1. ควรมีการประชุมสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับภาษีอากรแก่ผู้ประกอบการส่ง
ออกตามสื่อต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น วิทยุ โทรทัศน์ นิตยสาร หรือวารสาร
เป็นต้น
2. จัดเจ้าหน้าที่เพื่อตอบข้อซักถาม และให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการทั้งทาง
โทรศัพท์ และในการติดต่อสอบถามด้วยตนเอง
3. จัดเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและรายงานต่าง ๆ แก่ผู้
ประกอบการที่จดทะเบียนใหม่
4. ปรับปรุงความพร้อมของเจ้าหน้าที่ในด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ การให้บริการ
ให้คำแนะนำอย่างถูกต้องแก่ผู้ประกอบการ
5. จัดอบรมสัมมนา ให้ความรู้ทางบัญชีภาษีอากรแก่ผู้ประกอบการ เพื่อให้จัดทำ
บัญชีและรายงานต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง
6. จัดทำหนังสือ หรือเอกสารเผยแพร่ ให้แก่ผู้ประกอบการส่งออกทุกครั้งที่มี
การเปลี่ยนแปลงแก้ไขด้านกฎหมายภาษีอากร

ด้านผู้ประกอบการ

1. ควรให้ความสนใจศึกษาเกี่ยวกับกฎหมาย และระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยว
ข้องกับการประกอบกิจการอย่างสม่ำเสมอ
2. เมื่อมีปัญหาในทางปฏิบัติหรือไม่เข้าใจในข้อกฎหมาย ควรสอบถามจาก
หน่วยงานของกรมสรรพากร เพื่อป้องกันความผิดพลาดและความเสียหายอัน
เกิดจากการปฏิบัติไม่ถูกต้อง ซึ่งจะทำได้ถูกประเมินภาษี เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม
และค่าปรับอาญาตามกฎหมายได้